

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2023/2024						
Forma studiów: stacjonarna						
INFORMACJE OGÓLNE						
1. Nazwa przedmiotu		Farmakologia / nauki podstawowe				
2. Nazwa kierunku		Pielęgniarstwo				
3. Poziom studiów		studia pierwszego stopnia				
4. Liczba punktów ECTS		2				
5. Liczba godzin w semestrze						
semestr	w	ćw	lab/lek	prj/zp	pws	prk
II	30	30			15	
6. Język wykładowy polski						
7. Wykładowca dr hab. Anna Leśniak, dr Barbara Jędrzejewska						
INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE						
8. Wymagania wstępne						
1. Wiedza z chemii na poziomie licealnym						
2. Wiedza z zakresu podstaw fizjologii, biochemii						
9. Cele przedmiotu						
C1 Poznanie poszczególnych etapów procesów farmakokinetycznych (LADME) i farmakodynamicznych. Wpływ tych procesów na efekt farmakologiczny stosowanych leków. Wpływ procesów chorobowych na farmakokinetykę leków. Rola cytochromu P450 w metabolizmie i interakcjach leków						
C2 Wiedza w zakresie mechanizmów działania i farmakoterapii poszczególnych grup leków w tym problematykę leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi. Znajomość działań niepożądanych, przeciwwskazań do stosowania. Wiedza w zakresie występowania interakcji między lekami, lekozależność.						
C3 Znajomość zasad i posiadanie umiejętności wystawiania recept na leki przewidziane do kontynuacji leczenia oraz form recepturowych na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i zlecenia na refundowane wyroby medyczne. Umiejętność korzystania z informatorów farmaceutycznych i z baz danych o produktach leczniczych						
10. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych						
Student, który zaliczył przedmiot w zakresie:						
WIEDZA						
Zna i rozumie;						
A.W19	poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;					
A.W21	podstawowe zasady farmakoterapii;					
A.W22	poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postaci i drogi ich podawania;					
A.W23	ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;					
A.W24	zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich					
A.W25	zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;					
UMIEJĘTNOŚCI						

A.U7	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;
A.U8	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;
A.U9	wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;
A.U10	przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;
KOMPETENCJE SPOŁECZNE	
1)	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
2)	przestrzegania praw pacjenta;
3)	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
4)	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;
5)	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
6)	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta
7)	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych
11. Treści programowe	
Forma zajęć – wykłady	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Farmakokinetyka (procesy uwalniania leku, adsorpcji, dystrybucji, metabolizmu, eliminacji) 2. Farmakodynamika – metody jakimi lek osiąga efekt farmakologiczny Mechanizmy działania leków układu przywspółczulnego. Efekty pobudzenia i hamowania układ przywspółczulnego. Działania uboczne, przeciwwskazania. 3. Mechanizmy działania leków układu współczulnego. Efekty pobudzenia i hamowania układu. Działania uboczne, przeciwwskazania. 4. Leki znieczulenia miejscowego i ogólnego. Patofizjologia bólu. Opioidowe leki przeciwbólowe. Lekozależność. Objawy zatrucia. Tolerancja. 5. Niesteroidowe leki przeciwzapalne. Mechanizm działania - objawy uboczne. Interakcje. 6. Leki przeciwdepresyjne – podział na grupy, mechanizm działania. 7. Leki neuroleptyczne i anksjolityczne. Nasenne i uspokajające. 8. Nootropowe. Stosowane w chorobie Parkinsona. 9. Autokoidy ,leki przeciwhistaminowe. 10. Leki układu pokarmowego. Leki układu oddechowego 11. Leki neuroleptyczne i anksjolityczne. Nasenne i uspokajające. 12. Nootropowe. Stosowane w chorobie Parkinsona. 13. Autokoidy ,leki przeciwhistaminowe. 14. Leki układu pokarmowego. Leki układu oddechowego 15. Leki układu krążenia. Diuretyki. 16. Leki stosowane w terapii zakażeń bakteryjnych. Lekooporność. 17. Leki przeciwwirusowe, przeciwgrzybicze, przeciwgruźlicze. 18. Leki krwiotwórcze, krwiopochodne, krwiozastępcze 	
Forma zajęć – ćwiczenia	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pochodzenie i podział leków. Nazewnictwo leków. 2. Recepta, zasady wypisywania recept, nomenklatura stosowana w recepturze 3. Regulacje prawne. 4. Rodzaje stosowanych dawek, wyliczanie dawek dla grup wieku. Stężenie lecznicze. 5. Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym hydrolizaty białek mleka. 6. Zastosowanie środków spożywczych, które może kontynuować pielęgniarka. Wystawianie recept na środki spożywcze. Źródła informacji nt. aktualnych list refundowanych środków spożywczych. Źródłowa dokumentacja medyczna prowadzona przez pielęgniarkę przy wypisywaniu recept na środki spożywcze. 7. Praktyczne wypisywanie recept uwzględniając dane związane z identyfikacją pacjenta, płatnika i osoby ordynującej 	

8. Praktyczne wypisywanie recept uwzględniając dane związane z poziomem refundacji, kody uprawnień dodatkowych pacjenta 9. Recepta transgraniczna. Recepta na środki odurzające. 10. Postaci leków. Praktyczne wypisywanie recept na różne postaci leków. 11. Źródła informacji o lekach. 12. Zasady wypełniania zlecenia na wyroby medyczne. Zasady refundacji wyrobów medycznych i ortopedycznych 13. Praktyczne wypełnianie zlecenia na wyroby medyczne i ortopedyczne. 14. Zasady zawierania umów z Narodowym Funduszem Zdrowia na wystawianie recept refundowanych. 15. E-recepta, e-zlecenie, e-skierowanie, e-dokumentacja medyczna . Zasady wystawiania	
12. Narzędzia/metody dydaktyczne	
1. Metoda podająca – wykład	
2. Metody praktyczne- ćwiczenia	
3. Metoda problemowa - dyskusja	
13. Sposoby oceny (częstkowe, końcowe)	
1. Wykłady ; test wiadomości	
2. Ćwiczenia ; sprawdzian wiadomości , sprawdzian umiejętności praktycznych	
14. Obciążenie pracą studenta	
Forma aktywności	liczba godzin
1. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela oraz konsultacje	60
Praca własna studenta	15
suma	75
liczba punktów ECTS	2
15. Literatura	
Literatura podstawowa:	
1. Dominiak I., Gaworska-Krzemińska A., Kiliańska D.: Ordynowanie leków i wypisywanie recept. Przewodnik dla pielęgniarek i położnych; EDUMETRIQ, 2016	
2. Rajtar – Cynke G.(red.): Farmakologia Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa,2015	
3. Olszanecki R., Wołkow P., Jawień J.; Farmakologia Wyd. Lekarskie PZWL Warszawa 2020	
Literatura uzupełniająca:	
1. Obuchowicz E., Małeckie A., Kmiecik-Kołada K. , Okopień B.: Farmakologia dla studentów i absolwentów kierunków medycznych.; Medkar 2011	
2. DZIENNIK USTAW Warszawa, dnia 17 kwietnia 2018 r. Poz. 745; ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA1) z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie recept	
3. DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Warszawa, dnia 30 grudnia 2020 r. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 23 grudnia 2020 r w sprawie recept	
16. Formy oceny – szczegóły	
Ocena osiągnięcia założonych efektów uczenia w zakresie wiedzy; Kryteria oceny wiadomości (skala ocen- b. dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny)	
1. Bardzo dobry - opanowanie całego materiału, przedstawianie wiedzy w logiczny układ, właściwie rozumie uogólnienia i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce . Posługiwanie się poprawnym językiem, stylem i terminologią naukową.	
2. Dobry plus - opanowanie całego materiału, wiązanie wiedzy w logiczną całość, wyjaśnianie zależności pomiędzy zachodzącymi zjawiskami, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela. Posługiwanie się terminologią medyczną.	
3. Dobry - opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy w logiczną całość, rozumienie	

uogólnień i związków między nimi, stosowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z pomocą nauczyciela. Posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią naukową.

4. **Dostateczny plus**- opanowanie materiału programowego , wiązanie wiedzy wykazywanie związków logicznego powiązania między zjawiskami z pomocą nauczyciela. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce po ukierunkowaniu przez nauczyciela. Język poprawny. Posługiwanie się terminologią medyczną.
5. **Dostateczny** –opanowanie treści programowych do treści podstawowych, trudności w łączeniu ich w logiczną całość. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce przy pomocy nauczyciela. Język potoczny, styl nieporadny.
6. **Niedostateczny** – brak wiadomości programowych , brak rozumienia uogólnień , umiejętności wyjaśniania zjawisk i zależności między nimi, liczne i poważne błędy, styl nieporadny, trudności w formułowaniu odpowiedzi.

Test wiadomości Sprawdzian wiadomości:

Końcowy egzamin w formie testu, zawierający pytania wielokrotnego wyboru (MCQ), testy wyboru Tak/Nie ,testy wielokrotnej odpowiedzi, (MRQ), (za odpowiedź poprawną otrzymuje 1 pkt). Oceny; dostateczna – 51-60%; 61-70% dostateczny plus; 71-80% -dobry; 81-90% dobry plus; 91-100% bardzo dobry.

Kolokwia cząstkowe oparte na testach wielokrotnego wyboru (MCQ), testy wyboru Tak/Nie, 10 - 17 pytań. Za każdą prawidłową odpowiedź przyznawany jest 1 – 3 punkt. Kryterium zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź przyznawany jest jeden punkt. Kryterium

17. Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Bezpośrednich informacji o tematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji
2. Zajęcia odbywać się będą w Akademii Białskiej im. Jana Pawła II
3. Zajęcia będą się odbywać zgodnie z aktualnym planem zajęć
4. Konsultacje będą się odbywać zgodnie z obowiązującym terminarzem